

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 707/2024
05.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милић Милић, адвокат из ..., против туженог ТПВ „Шумадија“ д.о.о. Крагујевац, чији је пуномоћник Далиборка Марковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 280/23 од 15.11.2023. године, у седници одржаној 05.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 280/23 од 15.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 280/23 од 15.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 591/22 од 21.10.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев, поништено као незаконито решење туженог број Р 711/2019 од 12.08.2019. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад и распореди је на одговарајуће послове, као и да јој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 127.500,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023), Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у

поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог по основу уговора о раду од 02.09.2014. године на радном месту Правилником о организацији и систематизацији послова туженог од 14.12.2018. године систематизовано је радно место ..., и наведено је да ће исти ступити на снагу даном доношења, а да ће се примењивати од 01.01.2019. године. Одлуком туженог од 25.07.2019. године одређено је да се врши измена Правилника од 14.12.2018. године, тако што се гасе радна места производни радник 3 и ..., као и да ће иста ступити на снагу даном доношења, а примењивати се од 12.08.2019. године. Наведени општи акти туженог не садрже број извршилаца на радним местима која се гасе. Правилник од 14.12.2018. године и Одлука туженог од 25.07.2019. године нису ступили на правну снагу, јер нису објављени у смислу члана 196. Устава Републике Србије. Решењем туженог од 12.08.2019. године тужилу је отказан уговор о раду закључен 02.09.2014. године, са припадајућим анексом због престанка потребе за обављањем послова на радном месту ... које је запослена обављала на дан доношења решења, услед организационих промена и престанка потребе за обављањем послова на радном месту У образложењу решења је, између осталог, наведено да услед смањења захтева купаца за производима који су узроковали ангажовање запослених на мање захтевним радом у производњи, као и циљу боље и рационалније организације рада, долази до трајног укидања послова које обављају запослени распоређени на радним местима производни радник 3 и ..., односно да из тих разлога престаје потреба за обављањем послова на наведеним радним местима, долази до промене организације туженог, тако што се гасе у систематизацији радна места производни радник и

На овако утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14) и члана 196. Устава РС и оценили да је основан тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужилу на рад, јер Правилник о организацији и систематизацији послова код туженог од 14.12.2018. године и Одлука директора туженог од 25.07.2019. године, којом се, између осталог, гаси радно место ... на ком је тужила радила, нису били на правној снази у моменту доношења побијаног решења о отказу уговора о раду.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/2005,...75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 196. ст. 1. и 4. Устава Републике Србије прописано је да се закони и сви други општи акти објављују пре ступања на снагу. Закони и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози, утврђени приликом њиховог доношења.

Основ за доношење оспореног решења о отказу уговора о раду је организациона промена која би код туженог настала ступањем на снагу Одлуке туженог од 25.07.2019. године којом је одређено да се врши измена општег акта Правилника од 14.12.2018. године, тако што се гаси између осталог радно место Законитост решења о отказу уговора о раду је условљена чињеницом претходног објављивања и ступања на снагу како Правилника, као општег акта тако и Одлуке туженог о измени Правилника, која чини његов саставни део, а за ступање на снагу општег акта, претходно је потребно да су испуњена два услова: први услов подразумева објављивање општег акта преко огласне табле, јавног гласила и сл, односно њихово чињење доступним лицима на које исти треба да се примене и други услов, који подразумева протек одређеног времена од објављивања општег акта до тренутка његовог ступања на снагу и почетка примене-осмог дана од дана објављивања. Смисао и сврха временског периода од објављивања до ступања на снагу и почетка примене општег акта послодавца јесте да се лица на која тај акт треба да се примени упознају са његовом садржином. Уколико општи акт послодавца није ступио на правну снагу у смислу напред наведеног тумачења члана 196. Устава Републике Србије, као у конкретном случају, јер тужени применом правила о терету доказивања из члана 231.ЗПП није доказао да су Правилник о организацији и систематизацији послова од 14.12.2018. године и Одлука директора од 25.07.2019. године објављени, то наведени акти, и по оцени овог суда, а супротно наводима ревизије, нису ни ступили на правну снагу.

Законитост решења о отказу уговора о раду, као појединачног акта, условљена је чињеницом ступања на снагу општег акта на основу кога се тај појединачни акт доноси. Околност да одлука туженог од 25.07.2019. године која представља измене и допуне, самим тим чини саставни део Правилника о организацији и систематизацији радних места код туженог, у моменту доношења решења о отказу уговора о раду није ступила на снагу, представља довољан разлог за незаконитост решења о отказу уговора о раду заснованог на том општем акту. Последишно је по оцени Врховног суда основан и захтев тужиле за враћање на рад, јер се реинтеграција запосленог јавља као последица поништаја решења о престанку радног односа у смислу члана 191. Закона о раду. Реинтеграција се врши враћањем запосленог на послове чије му је обављање поверено уговором о раду, јер је поништајем акта којим је тај уговор отказан, већ закључени уговор о раду остао на правној снази, па производи правно дејство. Међутим, у случају немогућности послодавца да запосленом повери обављање тих послова, јер је радно место на којем је запослени радио укинато, разлог је из ког послодавац, у извршењу правноснажне пресуде о враћању запосленог на рад, може да му понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао уз писмену понуду (обавештење) које мора да садржи: разлоге за понуђени анекс уговора о раду, рок у коме запослени треба да се изјасни и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Тужени у ревизији понавља наводе које су истицали у жалби да је у поступку пред првостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 398. ЗПП. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио ове жалбене наводе туженог и по оцени Врховног суда дао правилне разлоге које је узео у обзир, а који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић